

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

TID: 2014-09-17
PLATS: PwC:s lokaler, Halmstad

Närvarande: Martinsen Jan-Erik
Olofsdotter Lena
Bertilsson Hans
Gustafsson Gösta
Hudin Eva

Sekr Sikander Kerstin

§ 1

Revisionsrapport angående särskilt tandvårdsbidrag

På uppdrag av revisorerna i Region Halland har PwC genomfört en granskning av det särskilda tandvårdsbidraget. Granskningen berör Driftnämnden Närsjukvården.

Granskningens syfte har varit att besvara revisionsfrågan:

- Är Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen ändamålsenlig?

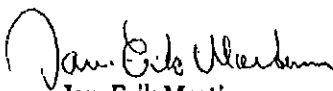
Den sammanfattande bedömningen i granskningen är att Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen inte är ändamålsenlig. Driftnämnden Närsjukvård har inte beslutat om eller genomfört någon planerad information som avser målgruppen. Någon samverkan mellan folktandvården och vårdcentralerna för att nå ut med information till målgruppen har inte genomförts.

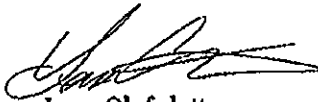
Granskningen visar att det uppenbarligen finns fler som har de sjukdomar som stödet avser än som erhåller stödet. Den främsta förklaringen till att inte fler patienter erhåller statligt tandvårdsbidrag anges vara bristande information till målgruppen. Det finns en gränsdragningsproblematik mellan den tandvård som Region Halland ansvarar för och den tandvård som staten lämnar stöd till, vilket kan bidra till otydligt informationsansvar. Vi vill peka på att det framgår i propositionen 2011/12:7 (Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar), att "Förutom det ansvar som staten, framförallt Försäkringskassan, har för övergripande informationsinsatser, får det även anses ligga i vårdgivarens ansvar att informera sina patienter om de tandvårdsstöd som finns."

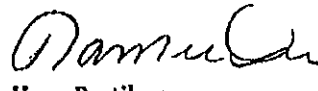
I granskningen framgår att Driftnämnden Närsjukvårdens arbete med informationsinsatser kring särskilt tandvårdsbidrag behöver utvecklas.

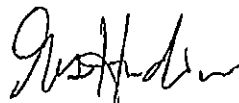
Revisorerna beslöt

att översända rapporten till de lokala nämnderna för kännedom samt till Regionstyrelsen och Driftnämnden Närsjukvården med begäran om svar senast 2014-11-30 om vilka åtgärder nämnden avser att vidta med anledning av resultatet i granskningen.

Jan-Erik Martinsen

Lena Olofsdotter

Hans Bertilsson

Eva Hudin

Gösta Gustafsson

Bilaga: Revisionrapport Särskilt tandvårdsbidrag

Svar sänds till: regionen@regionhalland.se

Revisionsrapport

***Särskilt tandvårdsbi-
drag***

Region Halland

*Bo Thörn
Cert. kommunal revisor
September 2014*

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	1
BAKGRUND	2
UPPDRAG	2
REVISIONSFRÅGA	2
GENOMFÖRANDE	2
TANDVÅRDSSTÖD	4
STATLIGT TANDVÅRDSSTÖD	4
REGION HALLANDS TANDVÅRDSSTÖD	5
IAKTTAGELSER	6
FOLKTANDVÅRDENS ORGANISATION OCH STYRNING	6
OMFATTNING AV TANDVÅRDSBIDRAGET	6
INFORMATION OM SÄRSKILT TANDVÅRDSBIDRAG	8
INFORMATION TILL VERKSAMHETERNA	8
INFORMATION TILL PATIENTER	9
UPPSÖKANDE VERKSAMHET OCH SAMVERKAN	10
REVISIONELL BEDÖMNING	11
REVISIONSFRÅGAN BESVARAS	11
INFORMATION OM SÄRSKILT TANDVÅRDSBIDRAG	11
UPPSÖKANDE VERKSAMHET OCH SAMVERKAN	12

Sammanfattning

Den förste januari 2013 infördes ett statligt särskilt tandvårdsbidrag (STB) som avser personer som på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning löper risk för försämrad tandhälsa. Bidraget ska uppmuntra till förebyggande tandvård. Revisorerna i Region Halland har gett PwC i uppdrag att granska det särskilda tandvårdsbidraget. Granskningen berör Driftnämnden Närsjukvården.

Granskningen utgår från revisionsfrågan: Är Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen ändamålsenlig?

Vårt svar på revisionsfrågan är att Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen inte är ändamålsenlig. Driftnämnden Närsjukvård har inte beslutat om eller genomfört någon planerad information som avser målgruppen. Någon samverkan mellan folktandvården och vårdcentralerna för att nå ut med information till målgruppen har inte genomförts.

Granskningen kompliceras av den skarpa gräns som dras mellan den tandvård som Region Halland ansvarar för och den tandvård som staten lämnar stöd till.

Vi lämnar också följande kommentarer:

- Staten har uppskattat att målgruppen för det statliga särskilda tandvårdsbidraget uppgår till drygt 300 000 personer. Enligt denna granskning kan en del av dessa patienter nås av motsvarande insatser från tandvårdens sida genom andra stödformer som ligger inom Region Hallands ansvarsområde. Det kan också vara så att den låga utnyttjandegraden beror på brister i informationen till personer i målgruppen.
- Information om bidraget till målgruppen har främst skett av tandvårdsstrateg vid regionkontoret till patienters intresseföreningar i samband med att reformen infördes. Driftnämnden Närsjukvård har inte beslutat om eller på annat sätt behandlat informationsinsatser med anledning av stödet. Information till enskilda patienter sker främst vid besöken hos folktandvården och specialisttandvården.
- På folktandvårdsklinikerna finns äldreambassadörer med uppgift att kontakta äldre som inte kommer till kliniken. I kontakterna ingår frågor som berör STB. Region Hallands har ingått avtal med de externa utförarna för uppsökande tandvård. Denna omfattas inte av STB. Samverkan mellan folktandvården och vårdcentraler för att informera om målgruppen är begränsad.

Bakgrund

Uppdrag

Region Halland ska erbjuda tandvård till patientgrupper med särskilda behov av stöd. Till dessa grupper hör personer som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid, personer med stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning samt personer med rätt till uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.

Den förste januari 2013 infördes ett statligt särskilt tandvårdsbidrag (STB) som avser personer som på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning löper risk för försämrad tandhälsa. Bidraget ska användas till förebyggande tandvård. De sjukdomar och funktionsnedsättningar som omfattas av stödet ska styrkas genom läkarintyg. Det särskilda tandvårdsbidraget administreras av Försäkringskassan.

Under 2013 hade mindre än tio procent av de i hela riket som beräknades vara berättigade till bidrag erhållit bidraget.

Revisorerna vill nu göra en granskning av det särskilda tandvårdsbidraget som berör Driftnämnden Närsjukvården.

Revisionsfråga

Revisionsfrågorna för denna granskning är: Är Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen ändamålsenlig?

Revisionskriterierna för denna granskning har hämtats ur följande:

- Tandvårdslagen
- Föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen
- Reglemente för Driftnämnden Närsjukvården

Med utgångspunkterna från dessa har följande revisionskriterier formulerats:

- Driftnämnden Närsjukvårdens information om särskilt tandvårdsbidrag är ändamålsenlig.
- Driftnämnden Närsjukvården genomför en ändamålsenligt uppsökande verksamhet och samverkan för att nå målgruppen.

Genomförande

Granskningen har avgränsats till att omfatta en folktandvård per kommun i Halland.

De styrande dokument som vi tagit del av i granskningen är: uppdrag för vuxentandvården, budget, mål och måluppfyllnad för närsjukvården, avtal för uppsökande tandvård och riktlinjer för äldreambassadör.

Intervjuer har gjorts med områdeschefer för tandvård och en företrädare per folktandvårdsklinik i respektive kommun. Kompletterande data har hämtats hos en

vårdcentral per kommun, specialistvården vid Hallands Sjukhus samt tandvårdsstrateg vid regionkontoret.

Tandvårdsstöd

Statligt tandvårdsstöd

Det statliga tandvårdsstödet består av tre delar:

- Högkostnadsskydd, patienten behöver bara betala en del av kostnaden själv vid större behandlingar. Ersättningen beräknas utifrån priser som tas fram av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket.
- Allmänt tandvårdsbidrag, är ett generellt stöd och är inte riktat mot någon speciell typ av behandling. Bidraget är avsett att uppmuntra till förebyggande vård och regelbunden kontakt med tandvården.
- Särskilt tandvårdsbidrag, är ett tandvårdsstöd till personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar som riskerar att få försämrad tandhälsa. Bidraget ska användas till förebyggande tandvård.

Det särskilda tandvårdsbidraget regleras i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. De sjukdomar och funktionsnedsättningar som kan ge rätt till Särskilt tandvårdsbidrag anges i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskrift (SOF S 2012:16) om särskilt tandvårdsbidrag ska tillämpas vid bedömning om en patient har rätt till bidraget.

I Socialstyrelsens föreskrifter anges vilka krav på underlag som ska styrka att en patient har en viss sjukdom eller funktionsnedsättning. Det underlag som krävs är oftast ett läkarintyg, men kan också vara ett utdrag från läkemedelsförteckning eller resultat från salivprov.

Stödet kan ges till personer som har:

- Muntorrhet efter långvarig läkemedelsbehandling eller på grund av strålbehandling i öron-, näs- mun- eller halsregionen
- Kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL) när patienten har ordinerats syrgas eller näringsdryck
- Sjögrens syndrom, cystisk fibros, ulserös colit, Chrons sjukdom, tarmsvikt eller svårinställd diabetes

Dessutom omfattas patienter som:

- Genomgår dialysbehandling
- Har frätskador på tänderna och anorexia nervosa, bulimia nervosa eller gastroesofageal refluxsjukdom
- Är immunosupprimerade på grund av läkemedelsbehandling
- Har genomgått en organtransplantation

Den medicinska bedömningen och utfärdandet av läkarintyg om en patient har en sjukdom eller funktionsnedsättning som kan ge rätt till bidrag ska göras av läkare. Socialstyrelsen har tagit fram en blankett som kan användas för att utfärda läkarintyg. En tandläkare eller tandhygienist behöver endast kontrollera att patienten har det underlag som krävs enligt föreskrifterna.

Underlaget för odontologiska bedömningar, där till exempel salivprov krävs, görs av tandläkare eller tandhygienist.

Bedömningen om en patient ska kunna beviljas bidraget görs i normalfallet av tandvården. Försäkringskassan kan med en förhandsprövning ta ställning till om en patient har rätt till bidrag.

I Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets författning (TLVFS 2012:2) anges vilka tandvårdsåtgärder som ingår i ersättningen för Särskilt tandvårdsbidrag. Exempel på åtgärder är undersökningar, information och instruktion, fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring och behandling av kariessjukdom.

Det särskilda tandvårdsbidraget är på 600 kronor per halvår. Bidraget går inte att spara och flytta över till nästa halvår. Bidraget dras av från patientens tandvårdsavgift.

Vårdgivare ska rapportera uppgifter om Särskilt tandvårdsbidrag till Socialstyrelsens tandhälsoregister.

Region Hallands tandvårdsstöd

Region Hallands tandvårdsstöd består av:

- Barn- och ungdomstandvård. Avgiftsfri tandvård till och med 19 år. Omfattar all tandvård.
- Käkkirurgi, viss tandvård vid Käkkirurgikliniken.
- Kategori N. Uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för vissa äldre och funktionshindrade. Krävs intyg och avser uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.
- Kategori S. Tandvård som led i kortvarig sjukdomsbehandling. Kräver förhandsbedömning och i vissa fall läkarintyg.
- Kategori F. Tandvård för personer med stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. Krävs läkarintyg och för större handlingar en förhandsbedömning.

För käkkirurgi och tandvårdsstöd inom kategorierna N, S och F är patientavgiften samma som inom den öppna hälso- och sjukvården. Avgiften räknas in i högkostnadsskyddet.

Iakttagelser

Folktandvårdens organisation och styrning

Driftnämnden för Närsjukvården har ansvar för folktandvården i Region Halland. Folktandvård Halland leds av en områdeschef. Det finns 19 allmäntandvårdskliniker och 3 tandregleringskliniker. Allmäntandvårdsbutikerna leds av verksamhetschefer.

Inom Regionkontoret finns den strategiska funktionen för tandvården i Halland. Funktionen kan närmast betraktas som en beställarfunktion och är neutral i förhållande till regionens tandvård och till privata utövare.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsens uppdrag till Driftnämnden Närsjukvården för vuxentandvården inom Folktandvården utgår från lagstiftningen och gällande författningar. Det senast beslutade uppdragsbeskrivningen för vuxentandvården är från 2011 och i denna framgår:

- Grundprinciper. Landstingen ska enligt tandvårslagen planera tandvården med utgångspunkt i befolkningens behov av tandvård.
- De generella författningar och föreskrifter som gäller samt att de lokala beslut som fattas av Region Halland.
- Uppdragets omfattning med prioriteringar. Vid resursbrist gäller följande prioriteringsordning: 1. Akuttandvård inklusive helgjour 2. Barn- och ungdomstandvård från eget upptagningsområde 3. Nödvändig tandvård samt tandvård som led i en sjukdomsbehandling 4. Frisktandvård 5. Revisions-tandvård för vuxna 6. Icke akut tandvård för nya vuxna vårdsökande.

I Region Hallands Mål och budget 2014 anges mål som gäller hälso- och sjukvård i stort och avser samtliga vård- och tandvårdsmottagningar, bland annat taxor och tjänster. Under rubriken tillkommande prioriterade resursbehov anges en ambitionshöjning som gäller särskild tandvård. I Mål och måluppfylnad för Närsjukvården Halland 2014 anges vissa måltal som gäller tandvården. För vuxna patienter finns måltal som riktas till tandregleringstekniker men inte mål som riktas till folktandvårdskliniker. Enligt intervjuerna har nämnden inte tagit några beslut som avser det särskilda tandvårdsbidraget.

När det gäller det särskilda tandvårdsbidraget ersätter Försäkringskassan patienten med 600 kronor per halvår. För tandvården betyder det att intäktskällan flyttas från patienten till Försäkringskassan.

Omfattning av tandvårdsbidraget

Uppgifter om särskilt tandvårdsstöd bygger på de uppgifter som klinikerna lämnar in till socialstyrelsens tandhälsoregister. Detta sker via Försäkringskassans elektroniska stöd för statligt tandvårdsstöd.

Följande tabell innehåller uppgifter från SCB om antalet vuxna personer som besökte tandvården under år 2013 samt hur många av dessa som avsåg STB. (En per-

son kan ha gjort flera besök hos tandvården samma år. Med unika personer avser antalet patienter oavsett om dessa gjort ett eller flera besök).

Vårdgivare	Antal unika personer	Antal unika personer som använde STB	Procent
Region Halland	49 013	297	0,61
Privata Halland	94 566	684	0,72
Riket	4 351 309	22 081	0,51

Av tabellen framgår att det är ytterst få, mindre än en procent av antalet patienter som erhåller STB under 2014. Förhållandevis större andel patienter i Halland erhåller bidraget i jämförelser med genomsnittet för riket. Privata vårdgivare har fler vuxna patienter och en större andel som erhåller STB.

Antal vuxna patienter och antalet patienter som erhållit STB hos de *tandvårdskliniker* som ingår i granskningen framgår nedan. Uppgifterna avser antalet som fått STB sedan stödet infördes i januari 2013. Några av de verksamhetschefer som intervjuas är chefer för två kliniker varför även dessa kliniker ingår i sammanställningen.

Klinik	Antal vuxna Patienter	Antal patienter med STB	Procent
Laholm	6 100	20-25	0,33 - 0,41
Halmstad City	5 000	25	0,50
Knäred	1 500	27	1,81
Ullared	2 000	14	0,70
Vessigebo	1 000	3	0,30
Breared	2 100	19	0,90
Tvååker	1 700	17	1,00
Hylte	2 500	20	0,80
Fjärås	2 500	14	0,56

Tabellen visar att det är få patienter som erhållit särskilt tandvårdsstöd. De variationer som finns kan, enligt de intervjuade, bero på befolkningens sammansättning. Fler äldre personer i befolkningen gör att fler finns inom målgruppen för STB.

De tillfrågade *vårdcentralerna* uppger att de har ytterst få patienter som fått läkarintyg. Antalet uppskattas till mellan 1 och 5 patienter per vårdcentral. *Specialist-tandvården* uppskattar antalet till mellan 50 och 100. Någon möjlighet att hämta uppgifter ur de administrativa systemen, Region Hallands VAS och försäkringskassans system, finns inte.

DS 2010:42 (Friskare tänder till rimliga kostnader - även för personer med sjukdom och funktionsnedsättning) låg till grund för lagstiftningen. I denna, sidan 171-172, uppskattades målgruppen till 300 000 personer. Samma uppgifter återges i propositionen 2011/12:7 sidan 88 (Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar).

Uppgifterna visar att det uppenbarligen finns fler som har de sjukdomar som stödet avser än som erhåller stödet. Under intervjuerna har diskussioner förts om orsaker som kan förklara att så få patienter som har rätt till STB har fått bidraget. Skillnaden mellan uppskattning av målgruppen och antalet personer som faktiskt erhållit

STB kan, enligt intervjuerna, bero på att dessa patienter ingår i andra ersättningssystem. Främst är det frågan om patienter som tillhör kategorierna F och N som kan ha samma sjukdomar och diagnoser som i patienter som ingår i STB. Medan STB enbart avser profylaxåtgärder så avser F och N alla slags behandlingar. Kategorierna F och N ingår i Region Hallands ansvar. För patientens del är det förmånligare att omfattas av någon av kategorierna F eller N eftersom patienter då endast betalar en sjukvårdsavgift.

Enligt tandvårdsstrategen är det troligen en mindre andel av patienterna som tillhör målgruppen för STB som samtidigt omfattas någon annan stödform. Den främsta förklaringen till att inte fler patienter ännu inte erhåller STB anges bero på svårigheten med information till målgruppen.

Information om särskilt tandvårdsbidrag

Någon plan för genomförandet av informationsinsatser har inte antagits av Driftnämnden för Närsjukvård.

Information till verksamheterna

Inför att det särskilda tandvårdsbidraget infördes 2013 informerade tandvårdsstrategen vid Regionkontoret om den nya stödformen. De som fick information var Hälso- och sjukvårdsstyrelsen, Privata tandläkarföreningens styrelse, verksamhetschefer för folktandvårdsklinikerna via folktandvårdsrådet samt genom nyhetsbrev till samtliga tandläkare.

Införandet har diskuterats på interna möten inom *tandvårdsklinikerna*. En av tandläkarna inom Region Halland har informerat personalen på samtliga tandvårdskliniker om STB, taxor, tandvårdslagen, diagnoser och koder.

På folktandvården i Hylte är en av personalen utsedd att vara koordinator för STB. Denna svarar för information till övrig personal, bland annat för att identifiera de patienter som tillhör målgruppen.

De *vårdcentraler* som är tillfrågade har fått information om STB i samband med att bidraget infördes. De känner också till den blankett för läkarintyg som är utformad för att söka bidraget.

Specialisttandvården har fått information om bidraget och har spridit informationen inom verksamheten. De känner också till den blankett som är utformad för att söka bidraget.

På Region Hallands hemsida finns information till vårdgivare. Bland annat en lathund för personal inom tandvården samt en broschyr som riktar sig till patienter. Information behandlar samtliga former av tandvårdsstöd, såväl de statliga som regionens egna.

STB är en förhållandevis lite del i en folktandvårdskliniks verksamhet. I de fall en klinik väljer att koncentrera sina utvecklingsinsatser till andra delar, till exempel riskgruppering eller frisktandvård, får STB en lägre prioritering.

Blanketter för läkarintyg som är anpassat till STB finns bland annat på hemsidan hos Försäkringskassan och i Regionens system VAS.

Information till patienter

Den vanligaste kanalen som patienterna får information om stödet är, enligt intervjuerna, på tandvårdsklinikerna och genom intresseföreningar. Hur väl patientgrupperna känner till stödet beror bland annat på hur aktiva föreningarna är. I regel känner inte patienterna till att stödet finns.

Tandvårdskliniken kan möta patienter som ingår i målgruppen med olika förutsättningar: Patienten kan komma till folktandvården:

1. med läkarintyg
2. utan läkarintyg men tro att de får bidrag
3. utan att känna till sin rätt att få bidrag

Det tredje alternativet uppges vara det vanligaste. Enligt intervjuer med verksamhetscheferna inom tandvården bör det praktiska ansvaret för informationen om stödet i första hand ligga på vårdcentralerna. Motivet är att stödet bygger på att patienten har vissa sjukdomar och att det krävs ett läkarintyg för att patienten ska få del av stödet. Samtliga intervjuade är medvetna om ansvaret att informera patienterna om sina rättigheter som tandvårdslagen och hälso- och sjukvårdslagen anger.

När patienter kommer till tandvården görs en hälsodeklaration för att kartlägga sjukdomar, hälsotillstånd och medicinering. Enligt intervjuerna frågar de inte patienter specifikt om de sjukdomar som omfattas av STB. Kartläggningen bygger på att patienterna lämnar relevant information. Det är inte självklart att patienter anser att deras sjukdom påverkar munhälsan, till exempel om patienten tar psykofarmaka.

Patienter med Sjögrens syndrom (inflammade körtlar vilket bland annat ger muntorrhet) är kända på kliniken. För vissa kategorier med muntorrhet avgör klinikerna själva om patienten har rätt till bidrag. För dessa behövs inte något läkarintyg. Patientgruppen anges vara förhållandevis ekonomiskt svag. Om kliniken tar ett salivprov och utfallet blir att patienten inte har muntorrhet får patienten betala 530 kronor utan att få någon ersättning via STB.

Oftast ber tandläkare patienten att vända sig till läkare för att få läkarintyg. Det är inte ovanligt att läkare inom primärvården vänder sig till folktandvården för att informera sig om vilket slags intyg som krävs.

I de fall patienten inte har läkarintyg med sig till tandvården ombeds patienten skaffa läkarintyg. Patienten har då 14 dagar på sig efter besöket hos tandvården för att kunna tillgodogöra sig bidraget. I vissa fall kan det ta längre tid än 14 dagar för patienten att få ett läkarintyg, vilket gör att de inte får del av bidraget. I de fall det är oklart om patienten har rätt till bidraget så stämmer tandvården av beslutet med Försäkringskassan.

De patienter som tillhör målgruppen, och som inte ingår i någon av de andra kategorierna för tandvårdsstöd, är i övrigt friska patienter. De finns därför inte på något särskilt boende och är därför inte lätta att nå med riktad information. I klinikernas väntrum finns broschyrer som vänder sig till patienter.

Enligt de tillfrågade på *vårdcentralerna* har patienterna i regel information om bidraget när de kommer till vårdcentralen. Vårdcentralerna har inte planerat eller genomfört någon egen information till målgruppen. De patienter som omfattas av bidraget går regelbundet till läkare på vårdcentral eller till specialistläkare.

Specialisttandvården informerar de patienter som har berörd diagnos om stödet. Deras erfarenhet är att läkare inom sjukvården, som skall utförda läkarintygen, i de flesta fall saknar kunskaper om stödet. Specialisttandvården lägger därför relativt mycket administrativ tid på att hjälpa de patienter som berörs att skaffa läkarintyg.

Uppsökande verksamhet och samverkan

Region Halland har upphandlat och tecknat avtal för den uppsökande verksamheten med en extern utförare. Denne utför även viss nödvändig tandvård. Avtalet med utföraren om uppsökande tandvård omfattar inte STB.

Rätten till uppsökande och nödvändig tandvård ges till patienter genom att biståndshandläggare i kommunen skickar in ansökan till Region Halland som, om den godkänns, utfärdar ett intyg. Rätten bygger på omfattningen av omsorgsbehovet eller funktionshindret i sig.

Inom tandvårdskliniken finns en funktion som äldreambassadör. Denna funktion har tillkommit för att patienter inte ska tappa kontakten med tandvården. Det innebär att kliniken hör av sig till äldre som inte kommer på erbjuden tid. Funktionen berör, enligt intervjuerna, även patienter som tillhör målgruppen för STB. I checklisten för kontakter med patienterna ingår bland annat frågor om muntorrhet, medicinering samt information om STB.

Någon informationsinsats från folktandvårdens sida när det gäller patienter som berörs av STB har inte gjorts, utöver den informationen som regionens tandvårdsstrateg lämnat till patientföreningarna.

Enligt intervjuerna fungerar det allt bättre med att vårdcentraler utfärdar läkarintyg. Främst för de vårdcentraler som ligger i närhet eller i samma lokaler som folktandvårdsklinikerna. Ansvaret för att informera patienterna anges i intervjuerna vara gemensamt för tandvården och vårdcentralerna. Någon samverkan om information till patienter har inte gjorts eller diskuterats. Patienterna som har de aktuella sjukdomarna går oftast regelbundet till läkare. De patienter som har ett längre intervall än ett år har inte säkert nåtts av informationen vid vårdcentralerna.

Revisionell bedömning

Revisionsfrågan besvaras

Revisionsfrågorna för denna granskning är: Är Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen ändamålsenlig?

Vårt svar på revisionsfrågan är att Driftnämnden Närsjukvårdens information om stödet samt samverkan för att nå målgruppen inte är ändamålsenlig. Vi bygger bedömningen på att Driftnämnden närsjukvård inte beslutat om eller genomfört någon planerad information som avser målgruppen. Någon samverkan mellan folktandvården och vårdcentralerna för att nå ut med information till målgruppen har inte genomförts.

Enligt granskningen kompliceras frågan om information till målgruppen den skarpa gräns som dras mellan den tandvård som Region Halland ansvarar för och den tandvård som staten lämnar stöd till.

Vi lämnar också följande kommentarer kring granskningens revisionskriterier.

Information om särskilt tandvårdsbidrag

I underlaget till statens beslut om särskilt tandvårdsbidrag framgår att målgruppen uppskattades bestå av drygt 300 000 personer. I utredningen betraktas målgruppen väsentligen vara tillkommande personer som ska nås av bidraget. Enligt denna granskning nås patienter i målgruppen också av motsvarande insatser från tandvårdens sida av andra stödformer som ligger inom Region Hallands ansvarsområde.

Någon möjlighet att uppskatta storleken av målgruppen i Halland finns inte med den statistik som är tillgänglig.

De folktandvårdskliniker och vårdcentraler samt specialisttandvården som ingår i granskningen har fått information om och känner till bidraget.

Information om bidraget till målgruppen har skett genom riktad information till patienters intresseföreningar i samband med att reformen infördes. Informationen har genomförts av tandvårdsstrategen vid regionkontoret. Driftnämnden Närsjukvård har inte beslutat om eller på annat sätt behandlat informationsinsatser med anledning av stödet. Svårigheten att nå patienter inom målgruppen med information om stödet uppges vara svårt och en av orsaken till att utnyttjandegraden är låg.

Information till enskilda patienter sker främst när de besöker folktandvården och specialisttandvården. Enligt intervjuerna är det inte helt säkert att samtliga personer inom målgruppen fångas upp i tandvårdens hälsodeklarationer. Informationen till patienterna har inte samordnats mellan folktandvården och vårdcentralerna. Av intervjuerna framgår att STB uppfattas främst vara en angelägenhet för staten, vilket kan ha begränsat planeringen av aktiviteter för att informera patienter om stödet.

Enligt vår bedömning är revisionskriteriet inte uppfyllt.

Uppsökande verksamhet och samverkan

De informationsinsatser och samverkan för att nå målgruppen som berörs av STB är begränsade.

På folktandvårdsklinikerna finns äldreambassadörer. Uppgiften ambassadörerna har riktar sig till äldre som inte kommer till kliniken på bokad tid. I de uppföljande samtalen ingår frågor som berör STB.

Den uppsökande verksamhet som Region Halland svarar för bedrivs i entreprenadform. Den uppsökande verksamhet som genomförs omfattas inte av STB.

Samverkan mellan tandvårdsklinik och vårdcentral som berör STB förekommer i de fall verksamheterna ligger i samma lokaler eller i absolut närhet.

Enligt vår bedömning är revisionskriteriet inte uppfyllt.

9 september 2014

Bo Thörn

Projektledare

Kerstin Sikander

Uppdragsledare